

Editoriál

Milí čitatelia,

v rukách držíte ďalšie číslo časopisu, v ktorom Vám predkladáme ďalšie zaujímavé príspevky hlavne zo sociálnej a teologickej oblasti. Niektoré z nich priamo alebo nepriamo predkladajú otázku, ktorá dnes rezonuje v spoločnosti, ale paradoxne sa zároveň akosi vytráca. Je to ľudské slovo, komunikácia. Jeden z popredných slovenských básnikov, Pavol Horov, napísal zaujímavý a veľmi výstižný verš, ktorý znie: „Najpresnejšou zbraňou je slovo. Vypustene z úst dostrelí najďalej do srdca, k tebe.“

Obyčajné ľudské slovo má neuveriteľnú silu. Z dejín dokážeme vyčítať mnohé premeny spoločnosti na základe jedného slova. Mnohé z nich majú svoju silu dodnes. Obzvlášť, keď sme svedkami mnohých zložitých situácií v súčasnej svetovej spoločnosti. Či vyslovíme slová ako sloboda, viera, nádej, šťastie, radosť, láska, každé z nich dokáže pohnúť vnútom jedného človeka ako aj veľkou masou ľudí. Obzvlášť jedno zo spomenutých je aktuálnejšie viac ako kedykoľvek predtým – sloboda. Sloboda, ktorá dokáže pozdvihnúť človeka z prachu zeme a viesť ho k vytúženému cieľu až do konca. Ak spomenieme len napríklad ruskú vlasteneckú vojnu počas druhej svetovej vojny, kde mnohí pamätníci dodnes spomínajú slová „Rodina – mať zovet!“ (Vlasť – matka volá!), koľko miliónov ľudí dokázalo položiť svoj vlastný život za slobodu svojich blízkych. Spätným pohľadom v dejinách Ruska nachádzame ešte jeden moment označený pod vlasteneckou vojnou, keď v dobe Napoleona ruský národ odrazil dobyvateľov a postupne vytlačil až do západnej Európy, čím zabezpečil slobodu nielen vlastnému národu, ale aj ďalším európskym národom.

Z druhej strany však môžeme uviesť slová, ktoré dokážu priniesť hlboký morálny a spoločenský úpadok jednotlivca ako aj celej spoločnosti. Moc, sláva, bohatstvo a túžba po nich dokáže človeka prinútiť k vykonaniu nehodných a spoločensky aj morálne neprípustných skutkov, ktoré v jedinom okamihu môžu zrútiť to, čo človek veľkým úsilím budoval dlhé roky, či storočia. Každá vojna a násilie konané na človeku alebo národe je výsledkom obyčajných ľudských slov. Ak by sme šli do konkrétnejších rovín, spomenieme len obyčajné ohováranie, ktoré niektorí dnes zabalili do výrazu *spoločenská kritika*. Jedna obyčajná „nevinná“ klebeta, dokáže zraziť človeka do prachu spoločnosti, ktorá vynechala zo svojho slovníka ľudskosť a rovnosť.

Ďalším veľkým otáznikom spoločnosti, častokrát s tragickou odpoveďou, je verbálna komunikácia. Napriek daru reči vidíme istý paradox v nepoužívaní jazyka, v odmietaní komunikovať. Problémy sa začínajú riešiť komunikáciou a následne činmi, ktoré z dohody vyplývajú. Príkladom sa nám môže stať malé dieťa, ktoré ak niečo chce, napriek svojej neznalosti jazyka plače a kričí, aby dosiahlo svojho cieľa. Otázne je, prečo nedokážeme slovne komunikovať, keď súčasné komunikačné prostriedky nám predkladajú takmer neobmedzené možnosti v rámci medziľudských kontaktov. Možno je to problém nášho vnútra, srdca? Alebo strata toho, čo nás robí ľuďmi a spoločenskými tvormi? Isté je skutočnosť, že odmietaním komunikácie, bez rozdielu príčin a pohnútok, naša múdrosť, dôvtip a zručnosť sa stávajú iróniou spoločnosti a jej komunikácie.

Prvým predpokladom obnovenia komunikácie ľudí je osobný zostup z piedestálu osobnej aj spoločenskej nadradenosti. Každý človek je individuálnou osobnosťou, jedinečnou a neopakovateľnou, každý z nás má inú schopnosť a spôsob komunikácie. Je však dôležité akceptovať človeka takého, aký je aj z jeho nedostatkami. Pre každého z nás platí, že ak chceme nájsť riešenie problému, musíme komunikovať tak, aby nám ostatní rozumeli a zároveň každý poslucháč musí sa stať dobrým poslucháčom.

Pavol Kochan (editor)